

Uppföljning av fördjupade granskningar 2019 - 2022

Rapport

Arboga kommun

KPMG AB

2023-03-31

Antal sidor: 28 exklusive bilagor

Antal bilagor: 13

Innehållsförteckning

1	Sammanfattade bedömning av uppföljning	2
2	Bakgrund	5
2.1	Syfte, revisionsfråga och avgränsning	5
2.2	Revisionskriterier	6
2.3	Metod	6
3	Resultat av granskningen	7
3.1	Granskning av kommunstyrelsens uppsikt över nämnderna	7
3.2	Granskning av socialnämndens styrning och ledning för att få en ekonomi i balans	8
3.3	Granskning av uppföljning av placerade barns skolgång och hälsa	10
3.4	Granskning av grundskolans måluppfyllelse	12
3.5	Granskning av barn- och utbildningsnämndens styrning och ledning för att nå en budget i balans	14
3.6	Granskning av socialnämndens styrning och ledning för att få en ekonomi i balans	15
3.7	Granskning avseende upphandling och inköp	17
3.8	Granskning av överförmyndarverksamheten	20
3.9	Granskning av biståndsbedömnings- och vårdplaneringsprocess inom äldreomsorgen	21
3.10	Granskning av kommunens arbete för att vara en attraktiv arbetsgivare	23
3.11	Granskning av informationssäkerhet	25
3.12	Granskning av kvalitet, effektivitet och brukarnöjdhet inom äldreomsorgen	27
3.13	Granskning av kommunens arbetsmiljöarbete, riskbedömning och kommunikation med medarbetarna vid förändring	28
4	Bilagor: Rekommendationer för respektive granskning	30

1 Sammanfattade bedömning av uppföljning

Vi har av Arboga kommuns revisorer fått i uppdrag att genomföra en uppföljning av de granskningar revisionen avlämnat under mandatperioden 2019 - 2022. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2022.

Det övergripande syftet med granskningen har varit att ge en sammanhållen bild av genomförda projekt. Uppföljningen ska ligga till grund för ansvarsprovningen och det fortsatta revisionsarbetet.

Genomförd uppföljning avlämnar huvudsakligen rekommendationer där vi inte kunnat identifiera att något arbete sker eller där mycket arbete kvarstår. I de fall där vi ser att åtgärder har vidtagits, men delar kvarstår, lyfter vi fram en justerad rekommendation som speglar nulägesbilden. Nedan redovisas de rekommendationer som vi avlämnar efter uppföljningen, inom respektive granskning, i en översiktlig tabell.

Revisionsrapport	Kvarstående och justerade rekommendationer
<i>Granskning av kommunstyrelsens uppsikt över nämnderna, 2019</i>	Det är av vikt att kommunstyrelsen säkerställer att den riktlinje för uppsiktsplikten som är under framtagande färdigställs.
<i>Granskning av Socialnämndens styrning och ledning för att få en ekonomi i balans, 2019</i>	Säkerställa att det finns dokumentation avseende analyser för kostnadsutveckling, konsekvensanalyser och beslut. Fortsatt arbeta med att säkerställa kvalitet i verksamhetens utförande.
<i>Granskning av uppföljning av placerade barns skolgång och hälsa, 2019</i>	Det är framgent av vikt att säkerställa att genomförandeplanerna följs upp i enlighet med fastställd rutin.
<i>Granskning av grundskolans måluppfyllelse, 2020</i>	Fortsätta arbetet med att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Besluta om särskilda områden att följa upp.
<i>Granskning av barn- och utbildningsnämndens styrning och ledning för en budget i balans, 2020</i>	Regelbundet följa upp de konsekvensanalyser som är kopplade till

	de beslut nämnden fattar för att nå en budget i balans.
<i>Granskning av socialnämndens styrning och ledning för att nå en ekonomi i balans, 2020</i>	<p>Det är av värde att fortsatt säkerställa att kostnadsberäkningar och dokumenterade underlag finns med inför liknande ekonomiska beslut.</p> <p>Det är viktigt att säkerställa att uppföljning sker på de konsekvensanalyser som tidigare avlämnats.</p>
<i>Granskning avseende inköp och upphandling, 2020</i>	<p>Aktualisera riktlinjen mot korruption, mutor och jäv samt policy och riktlinje för inköp- och upphandling.</p> <p>Fortsätta arbetet med att säkerställa och stärka uppsiktsplikten vid upphandlingar.</p> <p>Kommunstyrelsen och nämnderna bör fortsatt implementera kontroller för att säkerställa att inköp i kommunen sker via ingångna avtal, samt säkerställa att gränsen för direktupphandling inte överskrids.</p> <p>Säkerställa att de tjänstepersoner som ges rätt att göra inköp genomgår planerade utbildningar.</p> <p>Tydliggöra hur återrapportering av delegationsbeslut ska ske.</p>
<i>Granskning av överförmyndarverksamheten, 2020</i>	Överväga att dokumentera rutinen avseende att samtliga samverkande kommuner mottar information om nämndens internkontrollarbete.
<i>Granskning av biståndsbedömnings- och vårdplaneringsprocess inom äldreomsorgen, 2021</i>	Säkerställa att rutinen för uppföljning av biståndsbesluten efterlevs i praktiken.
<i>Granskning av hur kommunen arbetar för att vara en attraktiv arbetsgivare, 2021</i>	Säkerställ att påbörjat arbete med kompetensförsörjningsplaner och handlingsplaner färdigställs samt att planerade åtgärder följs upp.

Arboga kommun

Uppföljning av fördjupade granskningar 2019 - 2022

2023-03-31

<i>Granskning av informationssäkerhet, 2021</i>	Samtliga rekommendationer som avlämnades i tidigare genomförd granskning kvarstår.
<i>Granskning av kvalitet, effektivitet och brukarnöjdhet inom äldreomsorgen, 2022</i>	Samtliga rekommendationer som avlämnades i tidigare genomförd granskning kvarstår.
<i>Granskning av kommunens arbetsmiljöarbete, riskbedömning och kommunikation med medarbetarna vid förändring, 2022</i>	Samtliga rekommendationer som avlämnades i tidigare genomförd granskning kvarstår.

2 Bakgrund

Vi har av Arboga kommuns revisorer fått i uppdrag att genomföra en uppföljning av ett antal granskningar genomförda under mandatperioden 2019 till 2022. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2022.

Kommunrevisionen har i tidigare granskningar lämnat ett antal rekommendationer efter att förbättringsområden identifierats. En uppföljande granskning av tidigare genomförda granskningar är viktig för att få en uppfattning om i vilken omfattning rapporten likväl som rekommendationerna tagits tillvara av berörd styrelse och nämnder. Resultatet av en sådan uppföljning kan i sin tur ligga till grund för kommande riskanalysarbete.

2.1 Syfte, revisionsfråga och avgränsning

Det övergripande syftet med uppföljningen har varit att ge en sammanhållen bild av genomförda projekt. Vi har begärt svar på:

- Vilka åtgärder styrelserna har vidtagit med anledning av respektive rekommendation?
- Vilken status eventuella förändringsarbeten har med anledning av lämnade rekommendationer?

Uppföljningen avser avlämnade revisionsrapporter under perioden 2019–2022. Följande rapporter har följts upp:

- Granskning av kommunstyrelsens uppsikt över nämnderna (2019)
- Granskning av socialnämndens styrning och ledning för att få en ekonomi i balans (2019)
- Granskning av uppföljning av placerade barns skolgång och hälsa (2019)
- Granskning av grundskolans måluppfyllelse (2020)
- Granskning av barn- och utbildningsnämndens styrning och ledning för att nå en budget i balans (2020)
- Granskning av socialnämndens styrning och ledning för att nå en ekonomi i balans (2020)
- Granskning avseende inköp och upphandling (2020)
- Granskning av överförmyndarverksamheten (2020)
- Granskning av biståndsbedömnings- och vårdplaneringsprocess inom äldreomsorgen (2021)
- Granskning av kommunens arbete för att vara en attraktiv arbetsgivare (2021)
- Granskning av informationssäkerhet (2021)

- Granskning av kvalitet, effektivitet och brukarnöjdhet inom äldreomsorgen (2022)
- Granskning av kommunens arbetsmiljöarbete, riskbedömning och kommunikation med medarbetarna vid förändring (2022)

Uppföljningen omfattar kommunstyrelsen och de nämnder som berörts av tidigare granskningar.

2.2 Revisionskriterier

Vi har efterfrågat svar på vilka åtgärder som vidtagits med anledning av revisionsrapporterna. Vidare har vi begärt att få ta del av revisionsbevis i form av bland annat styrdokument, planer och rutiner för att verifiera uppgifter.

2.3 Metod

Granskningen har genomförts genom faktainsamling av underlag där en översiktlig granskning av styrande dokument genomförts. Vidare har granskningen genomförts genom avstämningar/korrespondens med berörda tjänstepersoner där det bedömts tillämpligt och i det fall svaret inte gått att finna i underlag.

Rekommendationer som lämnas i denna granskning är huvudsakligen delar där vi inte kunnat identifiera att något arbete sker eller där mycket arbete återstår.

Samtliga som bidragit till svar i den uppföljande granskningen har fått möjlighet att faktakontrollera rapporten.

3 Resultat av granskningen

Nedan redogörs för de tidigare granskningar som ingått i uppföljningen. Samtliga rekommendationer för respektive granskning återfinns i bilagor, se kapitel 5.

I den redogörelse som framgår nedan ges först en beskrivning av den tidigare granskningen, följt av det som framgått av granskad styrelse respektive nämnds yttrande. Därefter följer en nulägesbeskrivning, som verifierats genom revisionsbevis och uppgifter från berörda tjänstepersoner.

3.1 Granskning av kommunstyrelsens uppsikt över nämnderna

Uppdraget ingick i revisionsplanen för 2019. Granskningen syftade till att granska om kommunstyrelsens uppsikt över nämnderna bedrivs på ett tillfredsställande sätt.

Den sammanfattande bedömningen som avlämnades i den tidigare granskningen var att kommunstyrelsen till stora delar hade en fungerande uppsikt. Detta genom den styrmodell som finns fastslagen i strategisk och ekonomisk plan, internkontrollreglemente, återrapportering av ej verkställda uppdrag från fullmäktige samt dialogmöten med nämnderna. Det saknades dock en sammanhållen uttolkning och strategi för kommunstyrelsens uppsikt, vad den innebär, vilka insatser som ska göras för att den ska uppfyllas och hur avvikelser ska hanteras.

I rapporten lämnades fyra rekommendationer till kommunstyrelsen, se bilaga 1.

3.1.1 Styrelsens svar på granskningen

Av kommunstyrelsens yttrande, 2020-01-14, framgår att kommunstyrelsen avsåg att ta fram en riktlinje för kommunstyrelsens uppsiktsplikt över nämnderna under 2020. Vidare framgick att en dokumenterad rutin för rapportering till kommunstyrelsen skulle tas fram. I yttrandet framgår att utvärdering av kommunens system för internkontroll görs i årsredovisningen, och att internkontrollen från och med 2020 görs direkt i kommunens verksamhetssystem. Slutligen uppgavs att redovisning av hur kommunstyrelsen utövat uppsikten avsågs tydliggöras genom den modell som fastställs i den planerade riktlinjen.

3.1.2 Uppföljning av rekommendationer

Enligt uppgift, per 2023-02-20, pågår ett arbete att ta fram en riktlinje avseende kommunstyrelsens uppsiktsplikt över nämnder, bolag och kommunalförbunden. Riktlinjen prognosticeras färdigställas under våren 2023. Vidare uppges att ett tydliggörande avseende hur kommunstyrelsen utövar sin uppsiktsplikt utifrån en fastställd modell kommer att framgå av riktlinjen.

En rutin avseende rapportering till kommunstyrelsen har tagits fram, vilket bekräftas av protokollsutdrag vi mottagit inom ramen för granskningen. I kommunstyrelsens sammanträdesprotokoll, 2021-01-19, framgår en rutin som fastställer i vilken utsträckning eller hur frekvent rapportering ska ske. Av rutinen framgår att återrapporteringen ska föras upp på förvaltningens ärendekalender och redovisas en gång per år för styrelsen. Av kommunstyrelsens sammanträdesprotokoll 2022-09-27,

framgår att kommunstyrelseförvaltningen, med anledning av den tidigare granskningen, sammanställt alla uppdrag som inte var åiterrapporterade per 2022-09-27.

I korrespondens med tjänsteperson framgår att en utvärdering av kommunens system för internkontroll görs i årsredovisningen. Utvärderingen av internkontroll skickas till kommunfullmäktige som särskilt ärende för kännedom. Av kommunstyrelsens sammanträdesprotokoll, 2022-03-29, framgår en utvärdering av kommunens samlade internkontroll för verksamhetsår 2021.

3.1.3 Bedömning

Vi kan av uppföljningen konstatera att ett antal åtgärder vidtagits med anledning av avlämnade rekommendationer i tidigare genomförd granskning. Vi konstaterar att en riktlinje för att definiera begreppet av kommunstyrelsens uppsiktsplikt, med en tillhörande modell som fastställer hur avvikelser hanteras, är under framtagande. Vi bedömer att det är av vikt att säkerställa att riktlinjen färdigställs, implementeras i verksamheten samt säkerställa att en rutin för en årlig samlad redogörelse av kommunstyrelsens utövande av uppsiktsplikten formaliseras i den övergripande riktlinjen.

Vår bedömning är vidare att en rutin för rapportering till kommunstyrelsen avseende ej verkställda uppdrag, tagits fram och implementerats i verksamheten. En samlad utvärdering avseende kommunens system för internkontroll har genomförts och rapporterats till kommunfullmäktige.

3.2 Granskning av socialnämndens styrning och ledning för att få en ekonomi i balans

Uppdraget ingick i revisionsplanen för 2019. Syftet med granskningen var att bedöma om socialnämndens ekonomiska styrning sker på ett tillfredsställande sätt.

Av den tidigare granskningen framkom att socialnämndens styrning och uppföljning behövde säkerställas. Under granskningen framkom indikationer om att uppföljningen förbättrats, men att det fanns ett fortsatt behov av att säkerställa styrning och uppföljning av nämndens ekonomi. Det fanns även ett behov av fördjupade analyser av kostnadsutvecklingen, och saknades även tydliga beslut och uppdragsbeskrivning till förvaltning för åtgärdsplanen. I den tidigare granskningen konstaterades att det framgent var av vikt att alla beslut dokumenteras, tidsätts, följs upp i tillräcklig utsträckning samt att det var av vikt att beakta kvalitetsaspekten i samband med kostnadsanalyser.

I rapporten lämnades fyra rekommendationer till socialnämnden, se bilaga 2.

3.2.1 Nämndens svar på granskningen

Socialnämnden antog, 2020-03-18, socialförvaltningens tjänsteskrivelse som sitt svar på granskningen. Av tjänsteskrivelsen, som reviderades, 2020-03-23, framgår att en budgetminskning och nedläggning av motivationsboendet och stödboendet genomförts i syfte att få en ekonomi i balans. Övriga åtgärder med ekonomiskt resultat inom

förvaltningen har informerats till och godkänts av nämnden. Av tjänsteskrivelsen framgår att vidare åtgärder behöver vidtas, bland annat organisationsutredningar, strukturförändringar, kompetenshöjning och sjukfrånvaro. Det fanns vid tidpunkten för tjänsteskrivelsen ingen prognos för stora besparingar för att komma i balans. Slutligen framgår att verksamheten har en månatlig uppföljning av ekonomin till nämnden samt kontinuerlig kommunikation med kommunstyrelsen.

3.2.2 Uppföljning av rekommendationer

Enligt uppgift, per 2023-02-21, har ett flertal åtgärder genomförts för att få ekonomin i balans. Exempelvis har en organisationsförändring av förvaltningens verksamhetsområden genomförts i syfte att minska kostnader av försörjningsstöd. Organisationsförändringen ledde bland annat till att SFI, Komvux samt yrkeshögskolan tillkom socialnämndens område, vilka tidigare tillhört barn- och utbildningsnämnden. Enheten för försörjningsstöd, som tidigare tillhört individ- och familjeomsorgen, organiserades även under det nya verksamhetsområdet.

Under 2022 genomfördes även en organisationsöversyn av hemtjänsten, avseende korttidsverksamheten växelvård och hemtagningsarbetet. Heltidsresan¹ och påbörjade aktiviteter för genomförande av heltid som norm har också genomförts under 2022.

Som nämnts tidigare genomförs månatliga uppföljningar av ekonomin i nämnden. Enligt uppgift sker detta fortsatt enligt rutin. Enligt uppgift, 2023-03-15, beslutar nämnden om den prognos som avlämnas, samt om åtgärder för att nå en ekonomi i balans.

Enligt uppgift, per 2023-03-15, sker analyser av eventuella förändringar i kostnadsutvecklingen. Analysen syftar till att undersöka varför det skett en förändring samt vilka åtgärder som bör och kan vidtas.

Utöver analyser vid eventuella förändringar genomförs en nulägesanalys årligen. Denna arbetas fram med verksamhetschefer, och presenteras för samtliga chefer, nämnden samt kommunstyrelsen. Vi har inom ramen för granskningen inte mottagit något revisionsbevis som styrker detta.

I korrespondens med tjänsteperson framgår att förvaltningen uttrycker vilka medel som behövs för verksamheten i den strategiska ekonomiska planen. Det framförs även vilka konsekvenser uteblivna medel kan ha på verksamheten. I granskningen har vi inte fått ta del av den ekonomiska planen som tjänstepersonen i fråga hänvisar till.

Vi har inom ramen för granskningen inte mottagit något svar på hur verksamheten säkerställer kvalitet i utförandet.

3.2.3 Bedömning

Vår uppföljning visar att det vidtagits ett antal åtgärder för att få ekonomin i balans, sedan den tidigare granskningen genomfördes.

¹ Överenskommelse mellan SKR och Kommunal i syfte att öka andelen som arbetar på heltid inom kommunal verksamhet.

Vi konstaterar att de tjänstepersoner vi varit i kontakt med hänvisat till underlag som vi ej tagit del av. Med anledning av detta är det svårt att uttala sig om de åtgärder som vidtagits.

Uppföljningen visar, baserat på tjänstepersonernas återgivning, att det sker analyser av eventuella förändringar i kostnadsutvecklingen samt att det sker en nulägesanalys årligen. Vidare ser vi att månatliga ekonomiska uppföljningar sker, vilket vi bedömer som positivt. Vi kan dock inte uttrycka oss om tydligheten i de beslut som nämnden antar, då vi inom granskningen inte mottagit några sådana beslut.

Vi påpekar vikten av att säkerställa att det finns tydlig dokumentation avseende analyser av kostnadsutveckling, konsekvensanalyser samt beslut. Vi bedömer även att det är av vikt att fortsätta arbetet med att säkerställa kvalitet i verksamhetens utförande.

3.3 Granskning av uppföljning av placerade barns skolgång och hälsa

Uppdraget ingick i revisionsplanen för 2019. Syftet med granskningen var att konstatera om kommunen hade en fungerande uppföljning avseende placerade barns skolgång och hälsa.

Den sammanfattande bedömningen i den tidigare granskningen var att socialnämnden hade tillfredställande rutiner för uppföljning av placerade barn och unga, men att efterlevnaden av dessa rutiner behövde förbättras. I aktgranskningen framkom att väsentliga obligatoriska moment avseende framtagning och utformning av genomförandeplaner i praktiken inte genomfördes i enlighet med rutinerna. Vidare konstaterades att det saknades en systematisk samverkan med skolan avseende placeringar, hemplanering och hemmaplanslösningar.

I rapporten lämnades tre rekommendationer till socialnämnden, se bilaga 3.

3.3.1 Nämndens svar på granskningen

Av socialförvaltningens tjänsteskrivelse, 2020-02-03, framgår att nyanställda medarbetare under första introduktionsveckan får information om de rutiner och riktlinjer som finns samt var de går att finna i verksamhetssystemet. Ansvarig teamledare går igenom fastslagna rutiner och arbetssätt, och har även tjänstegenomgångar med socialsekreterare två gånger per termin. Fokus på omgångarna är bland annat hur socialsekreteraren har dokumenterat kring placerade barns skolgång och hälsa. Alla placerade barn följs upp på arbetsutskott var sjätte månad, där en omprövning av vården sker. Av tjänsteskrivelsen framgår vidare att ett större fokus kommer att ligga på att dokumentera varje barns placering utifrån barnens behov i centrum (BBIC) i genomförandeplanerna. Teamledare ska tillsammans med ansvarig socialsekreterare se över så att genomförandeplanen uppdateras vid tjänstegenomgångar två gånger per termin eller oftare vid förändringar av väsentlig betydelse.

Slutligen framgår att en kontakt upprättats med ansvarig chef för skola och elevhälsa för att arbeta fram en rutin kring samverkan vid nya placeringar eller vis

hemplaneringar av barn och unga. Rutinen ska fastställas och implementeras hos skola och socialförvaltning. Årliga träffar ska bokas in med skolan.

Socialnämnden har på sitt sammanträde, 2020-02-12, antagit tjänsteskrivelsen, med tillägget att socialnämnd och barn- och utbildningsnämnd delar ansvar gällande placerade barns skolgång och hälsa.

3.3.2 Uppföljning av rekommendationer

Enligt uppgift, per 2023-02-21, framgår att det finns en punkt i individ- och familjeomsorgens checklista vid nyanställning som beskriver att socialt ansvarig socionom (SAS) ska gå igenom verksamhetens ledningssystem med tillhörande rutiner och riktlinjer. Utöver detta brukar SAS gå igenom fastslagna rutiner och förändringar genom att skicka ut mejl och lyfta fram ändringarna i synnerhet, samt även komma till gruppmöten för att gå igenom tillsammans med arbetsgruppen. Teamledare påminner även kontinuerligt om att använda befintliga rutiner och checklistor.

I korrespondens med tjänsteperson framkommer att tjänstegenomgångar, där teamledare och ansvarig socialsekreterare ska se över genomförandeplanerna, behövde prioriteras bort 2022 på grund av hög arbetsbelastning. Genomgångarna ska genomföras två gånger per termin, men genomfördes enbart en gång under 2022. Enligt uppgift är nya tjänstegenomgångar inbokade framgent, där fokus kommer vara hälsoundersökningar, skolgång samt genomförandeplaner.

Enligt uppgift följs placeringsärenden upp var sjätte månad. Nämnden har även ett kontrollmoment avseende placerade barns skolgång och hälsa i internkontrollplanerna för 2020, 2021 och 2022. I en översiktlig granskning av sammanträdesprotokoll under perioden, 2020-06-17 – 2023-02-08, har placeringsärenden rapporterats till nämnd var sjätte månad. Rubrikerna skolgång och hälsa är obligatoriska i dokumentationen som avlämnas till arbetsutskottet. Teamledaren går även igenom all dokumentation innan inlämning till utskottet. Vid behov av att följa upp ett barns skolgång och hälsa mer kontinuerligt än rutinen har ansvarig barnföljare tagit kontakt med barn och vårdgivare.

Enligt uppgift är uppföljning av genomförandeplaner vid tjänstegenomgångar ett utvecklingsområde som ska prioriteras under 2023, då detta enbart genomförts vid enstaka tillfällen under 2022. Genomförandeplanerna ses däremot alltid över i samband med övervägande av vård, och teamledare påminner handläggarna att se över hur aktuella planerna är och ifall de är i behov av revidering. Genomförandeplanerna innehåller generellt sett beskrivning med mål om insatser, vem som är för insatserna samt hur barnen ska få insatser av andra huvudmän.

Vid avstämning uppges att rutinen kring samverkan vid nya placeringar eller vid hemplacering av barn och unga har upprättats, fastställts och implementerats av socialtjänsten under 2019/2020, senast reviderad 2022-10-05. Rutinen är fastställd av verksamhetschef på individ- och familjeomsorgen (IFO) samt rektor för den centrala elevhälsan. Alla medarbetare ska ha kännedom om rutinen samt arbeta efter den. Rutinen är omfattande och innehåller beskrivning av genomförande, uppföljning samt uppföljningsfrågor.

Då barn- och utbildningsnämnden inte omfattades av den tidigare granskningen har vi,

inom ramen för denna uppföljning, inte undersökt hur skolan implementerat och arbetat med ovan nämnd rutin.

3.3.3 Bedömning

Ett antal åtgärder har vidtagits med anledning av tidigare avlämnade rekommendationer. Vår uppföljning visar att socialnämnden har följt upp så att fastställda rutiner avseende uppföljning av placerade barn och unga följs, genom att implementera detta som ett kontrollmoment inom ramen för den interna kontrollen. Vi kan även se av en översiktlig protokollsgranskning att uppföljning och rapportering av placeringsärenden skett till nämnden.

Vi bedömer vidare att nämnden vidtagit åtgärder för att skärpa arbetet med genomförandeplanerna genom att intensifiera uppföljning av genomförandeplanerna. Vi konstaterar dock att rutinen inte efterlevts under 2022, då uppföljning av genomförandeplaner vid tjänstegenomgångar fått prioriterats bort. Vi bedömer att det framgent är av vikt att säkerställa att genomförandeplaner följs upp i enlighet med fastställd rutin.

Samverkan med skolan avseende placeringar har upprättats, fastställts och implementerats av socialtjänsten. Vi konstaterar att rutinen tagits fram i samverkan mellan socialtjänst och skolan vilket vi ser positivt på.

3.4 Granskning av grundskolans måluppfyllelse

Uppdraget ingick i revisionsplanen för 2020. Syftet med granskningen var att bedöma om nämndens styrning är tillfredställande för att elever i grundskolan ska nå målen för utbildningen.

I granskningen konstaterades att nämndens styrning, för att eleverna ska nå målen i grundskolan, ej var tillfredställande. Vidare konstaterades att resurser inte fördelades efter elevers olika förutsättningar och behov samt att det inte bedrevs ett kvalitetsarbete i vilket utbildningen systematiskt och kontinuerligt planeras, följs upp och utvecklas. Ett arbete med resursfördelningsmodell och systematiskt kvalitetsarbete hade vid tidpunkten för granskningen inletts.

I rapporten lämnades fyra rekommendationer till barn- och utbildningsnämnden, se bilaga 4.

3.4.1 Nämndens svar på granskning

Av barn- och utbildningsnämndens yttrande, 2020-10-07, framgår att kommunen tagit fram en resursfördelningsmodell för att fördela ekonomiska ramar från kommunfullmäktige till styrelsen och nämnderna. Förvaltningen fick även i början av 2020 medel från kommunstyrelsen att själva upphandla en resursfördelningsmodell för sin verksamhet. Av yttrandet framgår att modellen syftar till att nå målet att alla elever ska få tillgång till en likvärdig utbildning, och vara anpassad utifrån elevers olika behov och förutsättningar. Yttrandet stipulerar att det sedan vår 2020 finns ett årshjul för aktiviteter i kvalitetsarbetet som bland annat innehåller dialogsamtal med ansvariga

rektorer. Verksamheternas resultat presenteras även i verksamhetsberättelser vid delår- och helår. Det framgår vidare att ett uppdrag att ta fram en kommungemensam plan för det förebyggande och främjande elevhälsoarbetet formulerats. Slutligen beskrivs att förvaltningen avsåg föreslå nämnden att besluta om särskilda fokusområden utöver det som är fastställt i årshjulet för systematiskt kvalitetsarbete.

3.4.2 Uppföljning av rekommendationer

Enligt uppgift, per 2023-02-21, framgår att en resursfördelningsmodell införts i nämnden för att fördela medel per elev i förskolan och grundskolan samt per program i gymnasieskolan. Barn- och utbildningsnämnden tog beslut om modellen 2020-12-09. Av beslutet framgår grundbelopp, tilläggsbelopp, viktningar av schablonersättningar och socioekonomisk tilldelning. Utöver detta framgår en viktning av de faktorer som, enligt forskning, har stor påverkan på elevernas resultat såsom föräldrars utbildningsbakgrund samt utländsk bakgrund.

I korrespondens uppges att elevhälsan i kommunen arbetat med att hitta former för att arbeta förbyggande och främjande. Detta har skett på respektive skola. Exempelvis har statsbidrag avseende kuratorer, skolsköterskor, skolläkare och skolpsykologer tillskjutits för att förstärka elevhälsan under 2021 och 2022. Representanter från de olika professionerna i elevhälsan, inom den centrala elevhälsan, träffas regelbundet för att samordna arbetet. Det uppges dock att det är svårt att planera långsiktigt, eftersom beslut om statsbidrag tas på årsbasis. Det finns därmed en osäkerhet kring bidragets storlek framgent, vilket föranlett att en tidigare utökad kuratorstjänst avslutats vid årsskiftet 2022/2023 i avvaktan på nytt beslut. Vid ett gynnande beslut avseende statsbidraget, kan en ny rekrytering komma att inledas.

Nämnden har även infört en fördjupad analys av resultat i alla verksamhetsområden. Analysen avlämnas till nämnden läsårsvis i samband med den verksamhetsberättelse som avlämnas per delår. Vi har inom ramen för granskningen mottagit den analys som genomfördes för läsåret 20/21. Syftet med analysen är att undersöka varför måluppfyllelsen i skolan ser ut som den gör, samt att ge eventuella förslag på förbättringar och åtgärder som kan vidtas. Ett exempel på insats är kommunens deltagande i ett treårigt forskningsprogram där skolforskare från Göteborgs universitet deltar. Alla grundskolor samt grundsärskolan deltar i programmet, vilket enligt uppgift leder till att utveckla lärarnas förmåga till god kvalitet i undervisningen.

Vidare uppges i korrespondens att huvudmannen genomfört ett analysarbete där det framkommit att det finns ett behov av att förstärka ledarskapet inom grundskolan. Detta med syfte att säkerställa att såväl rektorer som skolorna får tid att utveckla undervisningen och dess kärnuppdrag samt förbättra resultaten. Enligt uppgift finns det ett samband mellan enheternas resultat och rektorerens möjlighet att fokusera på det pedagogiska ledarskapsuppdraget, varpå kommunen anställt två biträdande rektorer inom grundskolan. Kommunen har även deltagit i *Chefoskopet* som genomförs av Sunt Arbetsliv, i syfte att hitta områden för förbättring av chefernas organisatoriska arbetsmiljö. Resultatet av denne insats har visat på att stödprocesserna avseende cheferna är i behov av utveckling. Enligt uppgift har detta arbete precis inletts.

3.4.3 Bedömning

Efter vår uppföljning konstaterar vi att nämnden beslutat om en resursfördelningsmodell, som på ett tydligare sätt tar hänsyn till elevers olika behov och förutsättningar.

Vi bedömer att nämnden vidtagit ett antal åtgärder för att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Detta genom en fördjupad analys för samtliga verksamhetsområden, samt genom ett analysarbete genomfört av huvudmannen. Vi bedömer att det är viktigt att detta arbete fortsätter, i syfte att säkerställa att eleverna i grundskolan når målen för utbildningen.

Uppföljningen visar att elevhälsan i kommunen, på respektive skola, arbetat med syfte att hitta former för att arbeta förebyggande och främjande. Vi bedömer att nämnden tillsett att det finns förutsättningar för detta, genom exempelvis det statsbidrag som förvaltningen mottagit.

Vår bedömning är vidare att det av uppföljningen inte tydligt går att utläsa vilka särskilda områden som nämnden beslutat om att följa upp. Dock, konstaterar vi att en analys av rektorers förutsättningar genomförts i enlighet med avlämnad rekommendation.

3.5 Granskning av barn- och utbildningsnämndens styrning och ledning för att nå en budget i balans

Uppdraget ingick i revisionsplanen för 2020. Syftet med granskningen var att bedöma om nämndens ekonomiska styrning sker på ett tillfredställande sätt.

Den sammanfattande bedömningen som avlämnades i den tidigare granskningen var att nämndens ekonomiska styrning var otydlig och svår att följa genom protokollen. Nämnden hade vid två tillfällen fattat beslut om åtgärdsplaner för att uppnå en ekonomi i balans under 2020. Dock, saknades konsekvensanalyser kopplade till beslutet samt dokumentation på uppföljning av åtgärderna.

I rapporten lämnades fyra rekommendationer till barn- och utbildningsnämnden, se bilaga 5.

3.5.1 Nämndens svar på granskningen

Av barn- och utbildningsnämndens yttrande, 2021-05-25, framgår att nämnden ändrat sina rutiner kring uppföljning av ekonomin efter granskningen. Dels avse förvaltningen lämna en uppföljning och prognos som eget ärende på alla sammanträden, dels genom påbörjad uppföljning av beslutade åtgärdsplaner. Resultatet avsågs presenteras för nämnden. Vidare framgår att "konsekvensanalyser av beslut kring ekonomiska ransoneringar sker dels utifrån ansvar i det systematiska arbetsmiljöarbetet (riskbedömningar) och som prövningar för barns bästa utifrån Barnkonventionen". Slutligen framgår att kostnadsberäkningar ska vara med för samtliga beslut.

3.5.2 Uppföljning av rekommendationer

Enligt uppgift, 2023-02-21, lämnas ekonomiska rapporter och prognoser på samtliga nämndsammanträden då detta numera finns som en egen punkt i nämndens protokoll. I en översiktlig granskning av sammanträdesprotokoll konstaterar vi att ekonomisk redogörelse avlämnats vid fem tillfällen 2021 och fyra tillfällen 2022. Vid behov av kostnadsberäkningar tillförs dessa ärendet. Detta bekräftas även av mottagna protokollsutdrag.

Av uppgift framgår även att riskbedömningar avseende förändringar i verksamheten, exempelvis beslut om besparingar som påverkar verksamheten, genomförs tillsammans med fackliga företrädare. Underlaget som tas fram bifogas det aktuella ärendet. Vidare prövas besluten utifrån Barnkonventionen och barnens bästa.

I korrespondens med tjänsteperson uppges att nämnden har följt upp de åtgärdsplaner som beslutats om för en ekonomi i balans dels genom eget ärende, dels i delårsrapport och verksamhetsberättelse. Av en tjänsteskrivelse, 2021-05-04, framgår att förvaltningen har arbetat med de beslutade förslagen på åtgärder. Av tjänsteskrivelsen framgår en lägesrapport på fortsatt arbete. Exempel på besparingsåtgärder som verkställts är att förvaltningen minskat antal rektorer och verksamhetschefer, avvecklat en förskola samt avvecklat moduler på en skola. Skrivelsen beskriver även de åtgärder som är delvis verkställda, samt de åtgärder som ännu inte vidtagits. Vi har i en översiktlig granskning av sammanträdesprotokoll inte kunnat avgöra om den information som framgår av skrivelsen kommit nämnden till del.

3.5.3 Bedömning

Efter vår uppföljning bedömer vi att nämnden har infört månadsvisa ekonomiska rapporter och prognoser. Det utgör även en egen punkt i nämndens protokoll. Vi bedömer även att kostnadsberäkningar har bilagts beslut vid behov tillsammans med konsekvensanalyser.

Vi bedömer vidare att uppföljning av beslutade åtgärder för att nå en budget i balans har genomförts på tjänstemannanivå, men att det inte är tydligt om denna information kommit nämnden till del. Vi konstaterar även att det finns förbättringspotential avseende uppföljning av de konsekvensanalyser som är kopplade till besluten.

Slutligen bedömer vi att det har säkerställts att det finns dokumenterade underlag för rapportering, dels i form av kostnadsberäkningar, dels genom de underlag som lämnas till nämnden inför de ekonomiska uppföljningarna.

3.6 Granskning av socialnämndens styrning och ledning för att få en ekonomi i balans

Uppdraget ingick i revisionsplanen för 2020. Syftet med granskningen var att bedöma om nämndens ekonomiska styrning sker på ett tillfredställande sätt.

Den sammanfattade bedömningen som avlämnats i den tidigare rapporten var att socialnämndens ekonomiska styrning var otydlig och svår att följa genom protokollen.

Vidare framkom det vid intervjuer att nämnden tar del av betydligt mer information än vad som går att utläsa av protokoll och handlingar. Slutligen konstaterades även att de ekonomiska prognoserna förbättrats, men att det inte gick att utläsa om det var till följd av beslutade åtgärder och vilka konsekvenser åtgärderna eventuellt hade gett.

I rapporten lämnades tre rekommendationer till socialnämnden, se bilaga 6.

3.6.1 Nämndens svar på granskningen

Enligt uppgift från förvaltningen, per 2023-03-02, har ingen tjänsteskrivelse eller yttrande avlämnats som svar på granskningen. Anledningen uppges vara ett socialchefsbyte vid samma tidpunkt som granskningen skulle besvaras, vilket föranledde att ingen överlämning sinsemellan skedde. Åtgärder för att undvika denna typ av problematik har enligt uppgift vidtagits, i form av att nämndsekreterare numera bevakar alla inkommande ärenden.

3.6.2 Uppföljning av rekommendationer

I korrespondens med tjänstepersoner uppges att åtgärder har vidtagits för att nå en ekonomi i balans under 2021 och 2022, men att dessa inte vidtagits i direkt koppling till avlämnade rekommendationer.

Enligt en tjänsteskrivelse från 2021-06-01, fick socialnämnden i uppdrag av kommunstyrelsen att ta fram en åtgärdsplan för att uppnå ekonomisk balans efter tertial 1. Av tjänsteskrivelsen framgår vilka åtgärder förvaltningen vidtagit, vilka kostnader detta resulterat i samt eventuella konsekvenser det kan ha medfört. Även under 2022 har en åtgärdsplan tagits fram för att nå ekonomisk balans. Åtgärdsplanen upprättades efter tertial 1 under 2022, 2022-05-23. Av åtgärdsplanen framgår ingen kostnadsanalys eller ekonomisk sammanställning.

I en presentation, *Nulägesanalys 2021 socialnämnden*, framgår en beskrivning av socialförvaltningens ekonomiska resultat. De ekonomiska förutsättningar som förvaltningen har och dess resultat i relation till jämförbara kommuner framgår av analysen.

Enligt uppgift, per 2023-03-23, arbetar förvaltningen efter en *Strategisk och ekonomisk plan* som beslutas av nämnden. Planen syftar till att "ge förtroendevalda beslutsunderlag för prioritering och styrning av verksamheten samt ge förvaltningsledningen mål och ramar för sitt uppdrag". Av den senaste planen, beslutad av socialnämnden, 2023-02-08 § 19, framgår en nulägesbeskrivning av förvaltningens verksamhet samt verksamheternas behov 2023 som finansieras inom befintlig ram. Det framgår även en beskrivning av sparåtgärder för att nå en budget i balans under 2023. Ett exempel är att förvaltningen föreslår att minska konsulter på vuxenutbildningen.

Av en översiktlig granskning av sammanträdesprotokoll 2023 framgår att en nulägesbeskrivning avseende förvaltningens verksamhet lämnats till socialnämnden.

Vi har inom ramen för granskningen inte mottagit någon dokumentation som tydliggör hur uppföljning av avlämnade konsekvensanalyser genomförs.

3.6.3 Bedömning

Vi bedömer att det har vidtagits ett antal åtgärder för att nå ekonomisk balans, sedan granskningen. Vi konstaterar att förvaltningen vid flera tillfällen tagit fram en nulägesanalys av ekonomin, och att en nulägesbeskrivning avlämnats till nämnd både i form av den Strategiska och ekonomiska planen för 2023 och på sammanträde.

Vi konstaterar vidare att det vid ett antal tillfällen tagits fram en åtgärdsplan för att nå en budget i balans, och att vissa av dessa åtgärdsplaner innehåller kostnadsberäkningar som ska utgöra underlag för nämndens beslut.

Vi bedömer att det är av värde att fortsatt säkerställa att kostnadsberäkningar och dokumenterade underlag finns med inför liknande ekonomiska beslut.

Vi bedömer även att det är viktigt att säkerställa att uppföljning sker på de konsekvensanalyser som tidigare avlämnats.

3.7 Granskning avseende upphandling och inköp

Uppdraget ingick i revisionsplanen för 2020. Syftet med granskningen var att bedöma om kommunens upphandlingar och inköp sker i enlighet med EU-direktiv, svensk lagstiftning och interna styrdokument samt hur kommunen förebygger mutor och jäv i samband med upphandlingar.

I granskningen konstaterades att inköpsverksamhetens efterlevnad av de interna styrdokumenterna brast i vissa avseenden. Vidare bedömdes att det fanns en betydande risk för att inköp, i vissa fall, inte sker i enlighet med gällande lagstiftning. Vidare konstaterades att kommunen endast i begränsad omfattning hade ett aktivt förebyggande arbete mot mutor och jäv i samband med upphandlingar.

I rapporten lämnades tolv rekommendationer till kommunstyrelsen och samtliga nämnder, se bilaga 7.

3.7.1 Styrelsens svar på granskningen

Av kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse, 2021-02-01, framgår att riktlinjer gällande korruption, mutor och jäv ska ingå i en utbildning som upphandlingsenheten ska genomföra. Även utbildning för tjänstepersoner inom kommunens olika förvaltningar som ges rätt att göra inköp eller beställa varor samt utbildning avseende direktupphandling planerades.

Av tjänsteskrivelsen framgår vidare att det pågick en dialog mellan Västra Mälardalens Kommunalförbund (VMKF) och medlemskommunerna för att utveckla kommunernas inköpsorganisation samt för att införa ett elektroniskt inköpssystem. Av skrivelsen beskrivs även att styrdokument bör vara jämförbara i de fall det sker upphandlingar i andra samverkansformer än VMKF, för att det ska finnas en vinning i samverkan. Slutligen framgår att frågan ifall återrapportering av delegationsbeslut avseende upphandling sker i enlighet med gällande regler kommer att lyftas i nämndsekreterargruppen samt i respektive förvaltningsledningsgrupp.

Kommunstyrelsen har antagit tjänsteskrivelsen som sitt svar på granskningen 2021-02-23.

Barn- och utbildningsnämnden, socialnämnden och fritids- och kulturnämnden har ej avlämnat något svar på granskningen då kommunstyrelsen har övergripande samordningsansvar inom området. Nämnderna omfattades dock av den tidigare granskningen.

3.7.2 Uppföljning av rekommendationer

Kommunstyrelsen antog, 2017-11-28, riktlinjer mot korruption, mutor och jäv som innehåller ett avsnitt om jävssituation vid pågående upphandling. Av uppgift framkommer att riktlinjerna är i behov av revidering.

Utöver riktlinjerna finns även dokumentet *Om tjänstemannarollen*, som är framtaget av kommunstyrelseförvaltningen 2020-11-30. Av dokumentet framgår ytterligare beskrivning av mutor och jäv. Information gällande regelverk ingår i Upphandlingsenhetens² utbildningar.

Av uppgift, per 2023-02-27, framkommer att kommunstyrelsen inom ramen för sin uppsiktsplikt säkerställer att övriga nämnder genomför upphandlingar i enlighet med gällande riktlinjer och rutiner. Dels genom den samordning som sker genom Inköpsgruppen³, dels genom styrelsens internkontroll. Av uppgift framkommer även att det är ett pågående arbete att utveckla inköpsorganisationen som helhet för att förbereda för e-handel samt att ytterligare säkerställa uppsiktsplikten.

Ansvarsfördelningen mellan kommunens olika funktioner framgår av kommunens *Upphandlings-och inköbspolicy*, antagen av kommunfullmäktige, 2018-11-29 § 133. Tillhörande policyn finns även en *Riktlinjer för upphandling*, antagen av kommunstyrelsen, 2018-11-13 § 155, där ansvarsfördelning mellan förvaltningschefer, inköpare/beställare samt upphandlingsenheten framgår.

Enligt uppgift, per 2023-02-27, framgår att uppföljning av Basöverenskommelsen⁴ som finns sker i samverkan mellan kommundirektörer och ansvariga på VMKF. Samtidigt uppges det finnas ett behov av flera åtgärder för att säkerställa följsamhet till upphandlingspolicy och inköpsregler.

Upphandlingsenheten och Inköpsgruppen genomför gemensamma möten fyra gånger per år. Inom ramen för dessa möten finns uppföljning och utvärdering av avtal. Enligt uppgift, per 2023-02-27, finns dock ingen dokumenterad rutin som beskriver vilken uppföljning och samverkan som ska ske mellan funktionerna. I stället följer de kommunens riktlinjer för upphandling i enlighet med de avsnitt som berör uppföljning och samverkan. Av uppgift framgår att det är ett utvecklingsområde att utveckla ett systematiskt sätt för uppföljning och samverkan med Upphandlingsenheten på VMKF,

² Västra Mälardalens Kommunalförbund har i uppdrag att hålla en gemensam inköps- och upphandlingsfunktion med uppgift att samordna förbundsmedlemmarnas upphandlingar av varor och tjänster, samt tillse specialistkompetens på upphandlingsområdet till medlemmarna.

³ Leds av kommunstyrelsen

⁴ Överenskommelse som beskriver åtaganden mellan kommunerna och VMKF samt ersättningar för dessa tjänster (Detta innebär i praktiken att det ska upprättas en överenskommelse mellan kommun, bolag och VMKF vid köpta tjänster (Förbundsordning VMKF).

samt att säkerställa att de styrdokument som tas fram går i linje med kommunens styrande dokument.

Framgent planeras utbildningsinsatser avseende gemensam inköpssamverkan. Utbildningen kommer att omfatta roller och ansvar, kommunernas interna inköpsorganisation samt organisation och arbetssätt. Utbildningen ska genomföras gemensamt mellan Arboga kommun och VMKF.

Enligt uppgift har kommunens ekonomi- och styrningsenhet påbörjat ett arbete för att säkerställa att det befintliga ekonomisystemet kan bidra till att stödja chefer avseende kontroll och uppföljning, detta i väntan på ett system för e-handel. Det pågår även ett gemensamt uppdrag mellan Upphandlingsenheten och Arboga kommun vars syfte är att kommunstyrelsen och nämnderna ska medverka i den upphandlingsutbildning som initierats av Upphandlingsenheten. Uppdraget ska även leda till att informations- och utbildningsinsatser initieras, i syfte att säkerställa att riktlinjerna för miljökrav vid upphandling får avsedd styrande effekt.

Vi har inom ramen för granskningen inte mottagit någon dokumenterad rutin för hur återrapporteringen av delegationsbeslut ska gå till.

3.7.3 Bedömning

Vår uppföljning visar att det finns riktlinjer mot korrupktion, mutor och jäv men att de inte reviderats sedan 2017. Vi bedömer därför att rekommendationen om att aktualisera riktlinjen kvarstår.

Vi bedömer vidare att det är av vikt att fortsätta arbetet med att säkerställa och stärka uppsiktsplikten avseende upphandlingar.

Av uppföljningen noterar vi att det finns styrande dokument som beskriver ansvarsfördelningen mellan kommunen och VMKF. Vi anser att ansvarsfördelningen mellan förvaltningschefer, inköpare och upphandlingsenheten är tydlig i riktlinjen för upphandling. Vi konstaterar dock att såväl policy som riktlinjer för inköp- och upphandling är antagna 2018, och bedömer att kommunstyrelsen bör överväga att aktualisera policy och riktlinjer i enlighet med aktuella lagrum.

Vår bedömning är att det finns förbättringspotential avseende interna kontroller för att dels säkerställa att gränsen för direktupphandling inte överskrids, dels att inköpen i kommunen sker via ingångna avtal. Vår bedömning är att det fortsatt är ett utvecklingsområde avseende uppföljning och samverkan mellan Upphandlingsenheten och kommunen. Vi ser även att uppföljning och utvärdering av ingångna avtal fortsatt är ett utvecklingsområde.

Av uppföljningen framkommer att utbildningsinsats initierats av Upphandlingsenheten på VMKF, samt ett antal utbildningsinsatser är planerade. Vår bedömning är att det är av vikt att de tjänstepersoner som ges rätt att göra inköp genomgår planerade utbildningar.

Slutligen konstaterar vi att det av uppföljningen inte framgår hur återrapportering av delegationsbeslut ska ske, och bedömer att detta bör tydliggöras framgent.

3.8 Granskning av överförmyndarverksamheten

Uppdraget ingick i revisionsplanen för 2020, och utgjorde en gemensam granskning mellan överförmyndarnämndens fem anslutna kommuner⁵.

Av den tidigare granskningen framkom att det pågick ett omfattande utvecklingsarbete med syfte att alla i verksamheten skulle arbeta likartat och för att riktlinjer och rutiner skulle finnas på plats. Den sammanfattande bedömningen som avlämnades i tidigare genomförd granskning var att utvecklingsarbetet hade en tydlig tidsplan, och att det torde finnas dokumenterade rutiner för att säkerställa att uppdragen genomförs rättssäkert när arbetet är genomfört.

I rapporten avlämnades fyra rekommendationer till överförmyndarnämnden, se bilaga 8.

3.8.1 Nämndens svar på granskningen

Av nämndens yttrande, 2021-02-09, framgår att nämnden avsåg fortsätta med det visions- och delmålsarbete som påbörjades 2020. Av yttrandet framgår även att mentorskapsverksamheten skulle återupptas, samt att nämnden avsåg att se över rutiner som finns kring delgivning av uppföljning av internkontrollplan. De skulle även säkerställa att samtliga samverkanskommuner får ta del av rutinerna.

3.8.2 Uppföljning av rekommendationer

Enligt uppgift, per 2023-02-21, har nämnden fortsatt det utvecklingsarbete som påbörjats vid den tidigare granskningen och formaliserat verksamheten. Vidare uppges att det funnits tillräckliga resurser, då nämnden redovisat ett överskott sedan den tidigare granskningen. Detta bekräftas även av årsredovisning för 2021 och 2022. Vidare uppges att fortsatt förändringsarbete kring digitalisering behöver fortskrida och att nämnden är i behov av att avsätta mer resurser till det arbetet.

Utvecklingsarbetet utgår ifrån ett årshjul som fastställts av nämnden. Utöver årshjulet har nämnden arbetat med att ta fram styrdokument i form av Mål- och vision samt Verksamhetsplan. Verksamhetsplan delges enligt uppgift samtliga samverkanskommuner. Uppföljning av verksamheten och målsättningar sker kvartalsvis på enhetsnivå, och i samband med delårsrapport och årsredovisning på nämndnivå. I nämndens årsredovisning för 2022 bedöms samtliga målområden vara uppnådda. Av årsredovisningen framgår även nämndens hantering av internkontrollplan.

Av uppgifter framkommer att nämnden återupptagit mentorskapsverksamheten och att verksamheten är formaliserad. Rutin för intresseanmälningar avseende mentorskapsverksamheten fastställdes 2021-10-22, och mentorer för ställföreträdare har erbjudits. Av rutinerna framgår information om startprocessen, pågåendeprocessen samt mentorsprocessen.

⁵ Arboga, Hallstahammar, Kungsör, Köping och Surahammar

Enligt uppgifter har rutiner kring delgivning av uppföljning av internkontrollplan setts över efter granskningen. Nämnden säkerställer att internkontrollplanen kommer samverkande kommuner till del genom att skicka den till respektive samverkanskommuns officiella myndighetsbrevlåda. Samverkande kommuner får ta del av nämndens uppföljning av internkontroll både genom protokoll och separat handling. Vi har inom ramen för granskningen inte mottagit någon dokumenterad rutin för delgivning som verifierar dessa uppgifter.

3.8.3 Bedömning

Vi bedömer att nämnden har vidtagit åtgärder med anledning av samtliga avlämnade rekommendationer. Av uppföljningen framgår att utvecklingsarbetet av verksamheten fortskrider, och att det finns resurser till detta. Vidare framgår att mentorsverksamheten startats upp.

Vi konstaterar att det av uppgifter framgår att alla samverkande kommuner i nämnden tar del av nämndens internkontrollarbete. Vi har inom ramen för granskningen dock ej mottagit något revisionsbevis, som förtydligar denna rutin. Vi bedömer därför att nämnden bör överväga att dokumentera rutinen.

3.9 Granskning av biståndsbedömnings- och vårdplaneringsprocess inom äldreomsorgen

Uppdraget ingick i revisionsplanen för 2021. Syftet med granskningen var att konstatera om nämnden har ändamålsenliga riktlinjer och rutiner för biståndsbedömnings- och vårdplaneringsprocessen.

Av granskningen konstaterades att nämnden i huvudsak hade ändamålsenliga riktlinjer och rutiner för biståndsbedömnings- och vårdplaneringsprocessen. Dock konstaterades att det fanns brister i nämndens uppföljning av biståndsbesluten. Till exempel följdes inte beslut om korttidsverksamheten upp i enlighet med gällande rutiner. Det framgick även av nämndens internkontroll att tre av fem uppföljningar inte genomförts. I granskningen konstaterades även att uppföljningen av genomförandet av vården var bristfällig. Vidare fanns utvecklingsbehov i arbetet med uppföljning av genomförandeplaner.

I rapporten lämnades fem rekommendationer till socialnämnden, se bilaga 9.

3.9.1 Nämndens svar på granskningen

Av socialförvaltningens tjänsteskrivelse, 2022-03-01, framgår att egenkontroll ska införas varje månad för att granska lista i verksamhetssystemet över bevakningar kopplat till biståndsbesluten. Av listan ska det framgå bevakningsdatum, åtgärd samt om någon bevakning inte är åtgärdad. Utöver detta avsåg förvaltningen genomföra en översyn av rutin för uppföljning av biståndsbeslut samt se över tidsintervaller för uppföljning. Biståndsbesluten ska årligen följas upp i internkontrollen och vid eventuella identifierade brister leda till en handlingsplan. Korttidsbesluten avses följas upp varje vecka där flera representanter ingår i teamet.

Avseende vårdplaneringsprocessen, framgår av skrivelsen att införandet av ett nytt verksamhetssystem 1 november 2022 förväntas bidra till ett tydligare bevakningsstöd för handläggaren. Vidare uppges att samtliga medarbetare ska utbildas i metodstödet individens behov i centrum (IBIC), och metodstödet ska även implementeras i det nya verksamhetssystemet. Slutligen framgår att dokumentationsombudens uppdrag har aktualiserats, vilket innefattar uppföljning och granskning av genomförandeplaner enligt årshjul. Verksamheten hade, per mars 2022, även påbörjat ett arbete med att utse två kontaktpersonal med särskilt ansvar för fördelade brukare. Denna verksamhetsförändring planerades genomföras under första halvåret 2022.

Socialnämnden har 2022-03-16, antagit tjänsteskrivelsen som sitt svar på granskningen.

3.9.2 Uppföljning av rekommendationer

Enligt uppgift, per 2023-02-21, är rutinen för uppföljning är reviderad avseende tidsintervaller för uppföljning. Vi har inom ramen för granskningen mottagit en reviderad rutin som fastställdes av verksamhetschef 2023-01-03. Tillhörande rutinen finns en bilaga där tidsintervall för uppföljning av olika insatser framgår. Vidare framgår att en individuell bedömning alltid tillämpas, men att de tidsintervall som framgår av rutinen är ett riktmärke. Vi har inom ramen för granskningen inte mottagit någon ytterligare information om hur förvaltningen förhåller sig till rutinen i praktiken.

Förvaltningen implementerade ett nytt verksamhetssystem 1 november 2022. Bevakningsdatum läggs kontinuerligt in i verksamhetssystemet. Dock uppges att det inte lagts in bevakningsdatum på alla ärenden vid övergången från det gamla systemet, på grund av tidsbrist. Verksamhetssystemet har, enligt uppgift, lett till att genomförandeplanerna på ett tydligare sätt utgår ifrån beslut och bygger på IBIC. Planerna bygger således på givna livsområden, som är av vikt för att säkerställa en god kvalitet i omvårdnaden av den enskilde. Det nya systemet skapar även bättre förutsättningar att följa upp genomförandeplanerna, genom en påminnelse på första inloggningsidan. Enligt uppgift är det hela arbetsgruppen som får påminnelsen, och inte enbart kontaktpersonalen vilket leder till att uppföljning sker även vid kontaktpersonalens frånvaro. Systemet har även lett till ett tydligare bevakningsstöd för handläggarna, även om systemet inte fullt ut slått igenom då det sattes i drift i slutet av 2022.

I korrespondens med tjänsteperson utses både ordinarie och en reserv kontaktpersonal vid inflytt till särskilt boende eller verkställande av beslut av hemtjänst. Uppföljning av detta görs en gång per år i samband med den årliga granskningen av SoL-dokumentation. Korttidsbesluten följs upp veckovis, och från och med mars 2023 kommer besluten följas upp fem dagar efter ankomst.

Sedan den tidigare granskningen har egenkontroller genomförts månadsvis tills det nya verksamhetssystemet infördes. Enligt uppgifter sker ett utvecklingsarbete av verksamhetssystemet, för att undersöka hur systemet kan användas för kvalitetssäkring.

Utbildning i IBIC har enligt uppgift inte genomförts av samtliga medarbetare, men av en majoritet. Avtalet med det företag som tidigare genomfört utbildningen har gått ut, och förvaltningen kommer därför i stället gå ut med utbildningsmaterial till dokumentationsombuden framgent som de kan använda sig av på exempelvis arbetsplatsträffar (APT). Dokumentationsombudens uppdrag har aktualiserats och uppföljning sker två gånger per år enligt fastställt årshjul.

3.9.3 Bedömning

Vi kan av vår uppföljning konstatera att rutinen för uppföljning av biståndsbesluten reviderats, och att rutinen numera innehåller en planering med tidsintervall för olika insatser. Vi har dock inte mottagit någon information kring hur förvaltningen förhåller sig till denna rutin i praktiken.

Det nya implementerade verksamhetssystemet har enligt uppgift skapat förutsättningar att följa upp genomförandeplanerna på ett bättre sätt. Dels genom en tydligare påminnelse om uppföljning, dels genom tydligare koppling till IBIC.

Vi bedömer att nämnden säkerställt att genomförandeplanerna är av god kvalitet samt att de följs upp med rimligt tidsintervall.

Vi konstaterar även att en ordinarie och en reserv kontaktpersonal utses vid ärenden som rör särskilda boenden och hemtjänst, vilket vi bedömer går i linje med att säkerställa högre mått av kontinuitet för brukaren.

3.10 Granskning av kommunens arbete för att vara en attraktiv arbetsgivare

Uppdraget ingick i revisionsplanen för 2021. Syftet med granskningen var att bedöma om kommunstyrelsen och nämnderna har en ändamålsenlig styrning och uppföljning att säkerställa att kommunen är en attraktiv arbetsgivare.

I granskningen konstaterades att kommunstyrelsen och nämnderna i huvudsak hade en ändamålsenlig styrning och uppföljning för att säkerställa att kommunen var en attraktiv arbetsgivare. Ett antal förbättringsområden identifierades. Exempelvis bedömdes att främst barn- och utbildningsnämnden kunde överväga att utveckla nämndens mål som var kopplat till det övergripande målet om att vara en attraktiv arbetsgivare. Vidare konstaterades att kommunstyrelsen och nämnderna vidtog åtgärder, men att det borde finnas en tydligare och dokumenterad koppling till målen. Slutligen konstaterades att det fanns en avsaknad av ett strategiskt och dokumenterat kompetensförsörjningsarbete och att uppföljning av synpunkter från anställda som avslutar sin anställning i kommunen behöver utvecklas.

I rapporten lämnades sju rekommendationer till kommunstyrelsen och nämnderna, se bilaga 10.

3.10.1 Styrelsens svar på granskningen

I kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse, 2022-06-27, framgår att en övergripande kompetensförsörjningsstrategi antagits i kommunstyrelsen. Vidare

framkommer att en checklista till chefer som stöd när det gäller avslut av anställda har tagits fram.

Vidare framgår även att förvaltningen antagit mål kopplat till det övergripande målet om attraktiv arbetsgivare, samt att förvaltningen följer upp åtgärderna i årsredovisningen då nämndens mål följs upp. Slutligen framkommer att en kompetensförsörjningsplan ska tas fram som ska innehålla mål och handlingsplaner med tillhörande aktiviteter samt hur och när uppföljningen ska genomföras, för respektive nämnd och styrelse.

Kommunstyrelsen har, per 2022-09-27, antagit tjänsteskrivelsen som sitt svar på granskningen.

I barn- och utbildningsnämndens yttrande, 2022-06-16, respektive fritids- och kulturnämndens yttrande, 2022-06-14, framgår att även dessa nämnder avser vidta åtgärder likt de åtgärder som beskrivs i kommunstyrelsens yttrande.

3.10.2 Uppföljning av rekommendationer

Granskningen avsåg kommunstyrelsen och samtliga nämnder. I uppföljningen har vi tagit del av uppgifter från kommunstyrelsen och ett antal nämnder, som redogörs för nedan.

3.10.2.1 Kommunstyrelsen

En kommunövergripande kompetensförsörjningsstrategi antogs av kommunstyrelsen 2022-06-21. Av strategin framgår att förvaltningarna och nämnderna, med utgångspunkt i strategin, arbeta fram kompetensförsörjningsplaner. Planerna ska följas upp inom den ordinarie verksamhetsuppföljningen och ingå i delårsrapport och årsredovisning. I kompetensförsörjningsplanerna för respektive nämnd kommer handlingsplaner med tillhörande aktivitet att ingå. Arbetet med handlingsplanerna är ej färdigställt ännu då planerna antagits under höst 2022, och inleds under vår 2023.

Kommunstyrelseförvaltningen har konkretiserat strategin i en kompetensförsörjningsplan för åren 2023–2025, som antagits av kommunstyrelsen 2023-01-10. Det har även tagits fram en checklista för chefer vid avslut av anställda. Utöver detta finns ett frågeunderlag som kan användas av chefen vid avslutssamtal med den anställde.

Enligt uppgift har en ny mandatperiod har inletts vilket har resulterat i att det pågår ett arbete för att ta fram mål för nämnderna. Inom ramen för detta arbete kommer hänsyn tas till rekommendationen att tydligare koppla målen till det övergripande målet att vara en attraktiv arbetsgivare.

Av kommunstyrelsens årsredovisning för 2022 framgår att kommunen kommunfullmäktigemål mål kopplat till att vara en attraktiv arbetsgivare, där kommunstyrelsen konkretiserat detta i två styrelsemål. Av årsredovisningen framgår att båda styrelsemålen är uppnådda för verksamhetsår 2022. Även övriga åtgärder och mätningar framgår av redovisningen.

3.10.2.2 Övriga nämnder

I uppföljningen framgår att barn- och utbildningsnämnden och socialnämnden antagit en kompetensförsörjningsplan för respektive område. Enligt uppgift, 2023-02-21, framgår att fritids- och kulturnämnden genomfört ett antal olika aktiviteter för att vara en attraktiv arbetsgivare samt analyserat effekterna av dessa åtgärder för att bedöma om dessa har bidragit till att uppnå det övergripande målet. Nämnden har dock inte antagit någon kompetensförsörjningsplan. Enligt uppgift är detta ett pågående arbete som beräknas färdigställas i april 2023.

3.10.3 Bedömning

Vi konstaterar att kommunstyrelsen har antagit en kompetensförsörjningsstrategi samt en kompetensförsörjningsplan i enlighet med avlämnad rekommendation. Vi bedömer även att dokumenterade rutiner avseende avslutningssamtal har arbetats fram.

Vi noterar att det är ett pågående arbete att tydligare koppla åtgärder mellan nämndmål och kommunfullmäktiges övergripande mål, och bedömer att det är av vikt att arbetet färdigställs.

Vi bedömer även att det är viktigt att planerade åtgärder följs upp.

Vi konstaterar att tre av fyra egna nämnder (styrelse inräknad) har tagit fram kompetensförsörjningsplaner, och att arbetet pågår för den nämnden som ännu inte antagit en plan.

Arbetet med handlingsplaner har ännu inte genomförts, och vi bedömer att det är viktigt att detta arbete färdigställs framgent.

Slutligen bedömer vi att kommunen fastställt vilken uppföljning som ska ske, och konstaterar att detta kommer att ske två gånger per år.

3.11 Granskning av informationssäkerhet

Uppdraget ingick i revisionsplanen för 2021. Syftet med granskningen var att konstatera hur mogen kommunen är inom viktiga områden för att säkerställa ett tillräckligt informationssäkerhetsarbete.

I granskningen konstaterades att kommunen, vid tidpunkten för granskningen, hade en bristande mognad i sitt informationssäkerhetsarbete. Kommunen saknade ett systematiskt och riskbaserat informationssäkerhetsarbete, och ett flertal av de grundläggande aktiviteter som MSB⁶ rekommenderar för en stärkt informationssäkerhetsförmåga fanns ej etablerade.

I rapporten lämnades ett antal rekommendationer till kommunstyrelsen och samtliga nämnder, se bilaga 11.

3.11.1 Nämndens svar på granskningen

Av kommunstyrelsens yttrande, 2022-09-27, framgår att de rekommendationer som MSB presenterat framgent avsåg vara en av utgångspunkterna för kommunens

⁶ Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

utvecklingsarbete avseende informationssäkerhet. Vidare framgår att kommunen avsåg att rekrytera en digitaliseringssamordnare under hösten 2022, och att denne tjänst kommer att kommunövergripande med bland annat informationssäkerhet. En policy för informationssäkerhet avsågs tas fram under hösten 2022, för att sedan mynna ut i en rutin gällande informationssäkerhet för systemförvaltare och medarbetare. Nano Learning om informationssäkerhet planeras under 2022/2023, och informationssäkerhet kommer att vara en del i den utbildning som förtroendevalda kommer att genomföra under kommande mandatperiod.

Då kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för informationssäkerhet, har övriga nämnder ej lämnat ett svar på rapportens rekommendationer.

3.11.2 Uppföljning av rekommendationer

Enligt uppgift, per 2023-02-20, har kommunens utvecklingsarbete avseende informationssäkerhet inte påbörjats ännu. Med anledning av detta har inte MSB:s rekommendationer etablerats på ett tydligare sätt ännu, än vad det redan var vid tidpunkten för genomförd granskning. En informationssäkerhetssamordnare i VMKF planeras att anställas under år 2023, och kommer att utgöra en gemensam samordnare för medlemskommunerna⁷.

En digitaliseringssamordnare har anställts från och med 1 januari 2023. Dock har samordnaren inledningsvis inte arbetat främst med informationssäkerhet.

I korrespondens med tjänsteperson framkommer att en policy för informationssäkerhetsarbete ej tagits fram enligt tidigare tidsplan, men att den kommer att tas fram under 2023. Det har inte heller tagits fram någon rutin för systemförvaltare, medarbetare och elever avseende informationssäkerhetsarbete. Arbete med att ta fram en rutin / anvisning kring informationssäkerhet som ska gälla för systemförvaltare och medarbetare pågår. Enligt uppgift kommer rutinen tas fram gemensamt av de kommuner som ingår i VMKF. Som komplement till rutinen planeras även utbildning inom Nano Learning. Det finns i dagsläget inga konkreta planer på hur de förtroendevalda kommer att ta del av utbildning om informationssäkerhet. Enligt uppgift är Nano Learning dock tänkbart även för förtroendevalda.

3.11.3 Bedömning

Vi konstaterar att en digitaliseringssamordnare har anställts, vilket vi bedömer som positivt. I övrigt har arbete antingen påbörjats eller avses påbörjas inom kort med resterande rekommendationer. Vi påpekar vikten av att säkerställa att kommunens utvecklingsarbete påbörjas och att policy för informationssäkerhetsarbete fastställs. Vår uppföljning visar dock att det inte vidtagits tillräckliga åtgärder sedan tidigare granskning för att uppfylla avlämnade rekommendationer. Vi bedömer därför att de rekommendationer som avlämnats tidigare kvarstår.

⁷ Medlemskommunerna är Arboga, Kungsör, Köping och Surahammar

3.12 Granskning av kvalitet, effektivitet och brukarnöjdhet inom äldreomsorgen

Uppdraget ingick i revisionsplanen för 2022. Syftet med granskningen var att granska rutiner kring socialnämndens förmåga att styra, leda och följa upp äldreomsorgsverksamheten med fokus på kvalitet, effektivitet och brukarnöjdhet.

I den tidigare granskningen konstaterades att socialnämnden till stora delar hade tillräcklig styrning och uppföljning av kvalitet, effektivitet och brukarnöjdhet. Dock, konstaterades att det fanns brister i själva utförandet av uppföljning. Granskningen pekade på vikten av att åtgärda de brister som framkommer av de uppföljningar som genomförs. Vidare uppgavs att det är av stor vikt att samtliga medarbetare arbetar efter samma riktlinjer och rutiner, likväl som att de följer de lagkrav som finns avseende dokumentation av insatser. Socialnämndens resursfördelning avseende äldreboenden bedömdes vara tillfredställande, medan det fanns brister inom hemtjänsten.

I rapporten lämnades fem rekommendationer till socialnämnden, se bilaga 12.

3.12.1 Nämndens svar på granskningen

Av socialförvaltningens tjänsteskrivelse, 2022-11-21, framgår att verksamheten för Vård- och omsorg implementerat ett nytt verksamhetssystem från och med 1 november 2022 som förväntas möjliggöra en mer kvalitetssäker uppföljning av avvikelser. Även ett omtag avseende följsamhet till kvalitetsregister planerades. Nämnden genomförde även en genomlysning av hemtjänsten, som lett till en upphandling av nytt digitalt planeringssystem. Implementeringen av systemet avses genomföras under januari och februari 2023. För att säkerställa att samtliga medarbetare tar del av verksamhetsinformation och förhåller sig till riktlinjer och rutiner, har en stående punkt på enheternas APT införts.

Socialnämnden har antagit tjänsteskrivelsen som sitt svar på granskningen, 2022-12-14.

3.12.2 Uppföljning av rekommendationer

Enligt uppgift, per 2023-03-01, har inga åtgärder vidtagits under 2022 med anledning av granskningsrapporten utöver det som framgår av nämndens yttrande. Detta ses som ett utvecklingsområde inför 2023.

3.12.3 Bedömning

Vår uppföljning visar att inga åtgärder har vidtagits sedan den tidigare granskningen. Därmed bedömer vi att samtliga rekommendationer kvarstår att genomföra.

Vi bedömer att det framgent är av vikt att säkerställa att åtgärder vidtas med anledning av lämnade rekommendationer.

3.13 Granskning av kommunens arbetsmiljöarbete, riskbedömning och kommunikation med medarbetarna vid förändring

Uppdraget ingick i revisionsplanen för 2022. Syftet med granskningen var att bedöma om kommunstyrelsen säkerställt att riskbedömningar görs på ett tillfredställande sätt inför förändringar i verksamheten. Vidare syftade granskningen till att bedöma om barn- och utbildningsnämnden och socialnämnden efterlever föreskrifter och interna rutiner avseende riskbedömningar inför förändring.

Den sammanfattande bedömningen som avlämnades i den tidigare granskningen var att kommunstyrelsen, barn- och utbildningsnämnden samt socialnämnden delvis bedrev ett ändamålsenligt arbete avseende riskbedömningar inför förändringar, men att det fanns vissa förbättringsområden. De förbättringsområden som identifierades var att det saknades rutiner för hur, när och var riskbedömningar ska genomföras samt vem som är ansvarig att säkerställa att detta sker. Det fanns även förbättringsområden inom uppföljning av de föreslagna åtgärderna i riskbedömningarna.

I rapporten lämnades tre rekommendationer till kommunstyrelsen och i tillämpliga delar de granskade nämnderna, se bilaga 13.

3.13.1 Nämndens svar på granskningen

I och med att granskningen avlämnades 2022-12-13, har inga yttranden antagits ännu av kommunstyrelsen, barn- och utbildningsnämnden eller socialnämnden.

3.13.2 Uppföljning av rekommendationer

Då granskningen avlämnades 2022-12-13, har inga åtgärder genomförts av styrelsen eller av granskade nämnder.

3.13.3 Bedömning

Vår uppföljning visar att inga åtgärder har vidtagits sedan den tidigare granskningen. Därmed bedömer vi att samtliga rekommendationer kvarstår att genomföra.

Vi bedömer att det framgent är av vikt att säkerställa att åtgärder vidtas med anledning av lämnade rekommendationer.

Arboga kommun
Uppföljning av fördjupade granskningar 2019 - 2022

2023-03-31

Datum som ovan
KPMG AB

Karin Helin Lindkvist
Certifierad kommunal revisor
Kundansvarig

Hannah Klarkner
Kommunal revisor

Detta dokument har upprättats enbart för i dokumentet angiven uppdragsgivare och är baserat på det särskilda uppdrag som är avtalat mellan KPMG AB och uppdragsgivaren. KPMG AB tar inte ansvar för om andra än uppdragsgivaren använder dokumentet och informationen i dokumentet. Informationen i dokumentet kan bara garanteras vara aktuell vid tidpunkten för publicerandet av detta dokument. Huruvida detta dokument ska anses vara allmän handling hos mottagaren regleras i offentlighets- och sekretesslagen samt i tryckfrihetsförordningen.

4 Bilagor: Rekommendationer för respektive granskning

4.1 Bilaga 1: Granskning av kommunstyrelsens uppsikt över nämnderna, (2019)

Rekommendation 1	Definierat begreppet uppsikt avseende omfattning och genomförande samt ta fram en strategi för hur uppsikten ska utövas. I denna strategi bör framgå vilka delar som ingår i uppsikten samt en tydlig och fastställd process för hur avvikelser hanteras i relation till berörd nämnd respektive i relation till fullmäktige.
Rekommendation 2	Ta fram en dokumenterad rutin för rapportering till kommunstyrelsen avseende ej verkställda uppdrag där man anger hur ofta rapportering ska ske och vilken rapportering kommunstyrelsen ska ha.
Rekommendation 3	I enlighet med reglementet för intern kontroll göra en samlad utvärdering av om kommunens system för intern kontroll fungerar på ett tillfredställande sätt.
Rekommendation 4	Ta fram en rutin för en årlig samlad redogörelse till kommunfullmäktige för hur kommunstyrelsen har utövat uppsikten.

4.2 Bilaga 2: Granskning av socialnämndens styrning och ledning för att nå en ekonomi i balans, (2019)

Rekommendation 1	Fördjupade analyser för kostnadsutvecklingen.
Rekommendation 2	Tydliga beslut och uppdragsbeskrivningar.
Rekommendation 3	Genomföra konsekvensanalyser av tilldelad budget.
Rekommendation 4	Säkerställa kvalitet i verksamhetens utförande.

4.3 Bilaga 3: Granskning av uppföljning av placerade barns skolgång och hälsa, (2019)

Rekommendation 1	Följa upp så att fastställda rutiner avseende uppföljning av placerade barn och unga följs.
Rekommendation 2	Skärpa arbetet med de obligatoriska genomförandeplanerna så att upprättas och utformas så att de fungerar som stöd för familjehem/HVB i arbetet mot placeringens mål.
Rekommendation 3	Utveckla samverkan med skolan avseende placeringar, hemplanering eller hemmaplanslösningar.

4.4 Bilaga 4: Granskning av grundskolans måluppfyllelse, (2020)

Rekommendation 1	Ska fördela resurser efter elevernas olika förutsättningar och behov. (2 kap. 8 b § SkoL).
Rekommendation 2	Ska, systematiskt och kontinuerligt, planera, följa upp och utveckla utbildningen. (4 kap. 3, 5–7 SkoL).
Rekommendation 3	Ska tillse att elevhälsan främst arbetar hälsofrämjande och förebyggande. (2 kap. 25 § SkoL).
Rekommendation 4	Bör, som en del i sin styrning, besluta om särskilda områden att följa upp, till exempel rektors förutsättningar att verka i enlighet med skollag eller elevernas upplevelse av sin skola utifrån genomförda hälso- och hälsasamtal.

4.5 Bilaga 5: Granskning av barn- och utbildningsnämndens styrning och ledning för att nå en budget i balans, (2020)

Rekommendation 1	Månadsvisa ekonomiska rapporter och prognoser lämnas och att detta är en egen punkt i nämndens protokoll.
Rekommendation 2	Att vid behov fatta tydliga kostnadsberäknade beslut om åtgärder med tillhörande konsekvensanalyser

Rekommendation 3	Regelbundet följa upp de åtgärder som nämnden beslutat, vilka ekonomiska effekter de beräknas ge under året samt uppföljning av gjorda konsekvensanalyser som är kopplade till besluten.
Rekommendation 4	Säkerställa att det finns dokumenterade underlag för rapportering som ges till nämnden samt till ekonomiska beslut så att det går att följa vilka beslut som fattas och på vilka grunder.

4.6 Bilaga 6: Granskning av socialnämndens styrning och ledning för att nå en ekonomi i balans, (2020)

Rekommendation 1	Att vid behov fatta tydliga kostnadsberäknade beslut om åtgärder med tillhörande konsekvensanalyser.
Rekommendation 2	Regelbundet följa upp de åtgärder som nämnden beslutat, vilka ekonomiska effekter de beräknas ge under året samt uppföljning av gjorda konsekvensanalyser som är kopplade till besluten.
Rekommendation 3	Säkerställa att det finns dokumenterade underlag för rapportering som ges till nämnden samt till ekonomiska beslut så att det går att följa vilka beslut som fattas och på vilka grunder.

4.7 Bilaga 7: Granskning avseende inköp och upphandling, (2020)

Rekommendation 1	Kommunstyrelsen och nämnderna bör säkerställa att riktlinjerna mot korruption, mutor och jäv aktualiseras i större utsträckning i samband med upphandlingar.
Rekommendation 2	Kommunstyrelsen bör utveckla uppsikten över kommunens upphandlingsarbete.
Rekommendation 3	Kommunstyrelsen bör säkerställa att ansvarsfördelningen mellan VMKF och kommunen är tydliggjord inom organisationen.
Rekommendation 4	Kommunstyrelsen måste säkerställa att uppföljning äger rum i enlighet med

	Basöverenskommelsen mellan VMKF och Arboga kommun.
Rekommendation 5	Kommunstyrelsen och nämnderna bör implementera kontroller som syftar till att <ul style="list-style-type: none"> - Säkerställa att gränsen för direktupphandling inte överskrids. - Säkerställa att inköpen i kommunen sker via ingångna avtal.
Rekommendation 6	Kommunstyrelsen och nämnderna bör utveckla såväl uppföljning som utvärdering av ingångna avtal.
Rekommendation 7	I de fall upphandlingar sker i andra samverkansform än VMKF, måste berörda nämnder säkerställa att uppföljning och utvärdering av avtalen hanteras i enlighet med kommunens styrdokument.
Rekommendation 8	Kommunstyrelsen och nämnderna bör ställa krav på att de tjänstepersoner inom kommunens olika förvaltningar som ges rätt att göra inköp/beställa varor ska genomgå en utbildning i LOU och kommunens inköpsregler innan de ges en sådan rätt.
Rekommendation 9	Kommunstyrelsen bör utreda om behovet av kontroll/uppföljning tillgodoses genom befintliga system, eller om systemstöd som underlättar kontroll/uppföljning behöver införskaffas.
Rekommendation 10	Kommunstyrelsen och nämnderna bör medverka till att den större utbildningsinsats inom upphandlingsområdet som finns planerad från upphandlingsenhetens sida, genomförs.
Rekommendation 11	Kommunstyrelsen bör initiera en informations-/utbildningsinsats i syfte att säkerställa att riktlinjerna för miljökrav vid upphandling får avsedd styrande effekt.
Rekommendation 12	Kommunstyrelsen, och i förekommande fall övriga nämnder, måste säkerställa att återrapportering av delegationsbeslut avseende upphandlingar sker i enlighet med gällande regler.

4.8 Bilaga 8: Granskning av överförmyndarverksamheten, (2020)

Rekommendation 1	Säkerställa att utvecklingsarbetet av verksamheten fortlöper och att de resurser som behövs avsätts till arbetet.
Rekommendation 2	Återigen starta upp mentorverksamheten avseende ställföreträdare.
Rekommendation 3	Säkerställer att alla samverkande kommuner i nämnden får ta del av uppföljningen av nämndens internkontrollarbete.

4.9 Bilaga 9: Granskning av biståndsbedömning- och vårdplaneringsprocessen inom äldreomsorgen, (2021)

Rekommendation 1	Se över rutinen för uppföljning av biståndsbesluten utifrån långa tidsintervaller.
Rekommendation 2	Säkerställa att uppföljning av biståndsbesluten sker i enlighet med upprättad rutin.
Rekommendation 3	Säkerställa att genomförandeplanerna är av tillräcklig god kvalitet så att de blir till stöd för omvårdnaden av den enskilde.
Rekommendation 4	Säkerställa att uppföljning av genomförandeplanerna sker i enlighet med upprättad rutin.
Rekommendation 5	Säkerställa högre mått av kontinuitet för brukaren genom att utse fler än en kontaktpersonal.

4.10 Bilaga 10: Granskning av kommunens arbete för att vara en attraktiv arbetsgivare, (2021)

Rekommendationer till kommunstyrelsen	
Rekommendation 1	Arbeta fram en kompetensförsörjningsstrategi i vilken analyser görs av kompetensförsörjningsbehovet på lång och kort sikt.

Rekommendation 2	Utveckla rutiner för att komplettera avslutningsenkäter med dokumenterade rutiner för avslutningssamtal.
Rekommendationer till kommunstyrelsen och nämnderna	
Rekommendation 3	Tydligare koppla åtgärder till nämndmålen som utgår från det övergripande målet om attraktiv arbetsgivare.
Rekommendation 4	Följa upp om planerade åtgärder för att vara en attraktiv arbetsgivare har genomförts samt analysera effekterna av åtgärderna för att kunna bedöma de bidragit till att uppnå det övergripande målet.
Rekommendation 5	Ta fram kompetensförsörjningsplaner där analyser görs av kompetensförsörjningsbehovet på lång och kort sikt.
Rekommendation 6	Utifrån analyser av kompetensförsörjningsbehovet upprätta mål och handlingsplaner med tillhörande aktiviteter.
Rekommendation 7	Fastställa hur och när uppföljning av kompetensförsörjningsplanerna ska göras. Enligt vår bedömning bör uppföljning ske minst två gånger om året.

4.11 Bilaga 11: Granskning av informationssäkerhet, (2021)

Vår sammanfattande bedömning är att kommunen i nuläget har en bristande mognad i sitt informationssäkerhetsarbete. Vi kan utifrån den information som vi tagit del av i granskningen konstatera att kommunen i stora delar saknar ett systematiskt och riskbaserat informationssäkerhetsarbete. Ett flertal av de grundläggande aktiviteter som MSB rekommenderar för en stärkt informationssäkerhetsförmåga i kommunerna är inte etablerade i nuläget. Vissa enskilda aktiviteter och åtgärder som tillhör informationssäkerhetsområdet genomförs, vi upplever dock inte att insatser sker utifrån en plan och struktur. Det är inte heller dokumenterat så att det löpande kan följas upp och rapporteras till nämnder och styrelser som i sin tur ges möjlighet att besluta om prioriteringar och resurser. Vi anser att det är positivt att utbildning har genomförts för att skapa en medvetenhet för medarbetare att inte utsätta informationstillgångarna för risk och att dessa till viss del har följts upp för att se effekter. Vi rekommenderar att detta genomförs regelbundet för att dels inkludera nyttillkomna medarbetare, dels för att löpande aktualisera informationssäkerhetsfrågorna och ansvar hos medarbetarna. Därtill bör förtroendevalda ingå som grupp när utbildningsinsatser genomförs. Kommunens informationssäkerhetsarbete är i behov av utveckling. Ansvar behöver

tydliggöras och resurser tillskapas till funktioner som får i uppdrag att påbörja ett mer strategiskt arbete. Arbetet bör utgå från en nulägesanalys som presenteras för kommunstyrelsen som därefter kan besluta om prioritering och krav på åtgärder. Vi rekommenderar att kommunen tar stöd i de rekommendationer och metodstöd som MSB erbjuder kostnadsfritt för att verksamheter ska etablera ett systematiskt och riskbaserat informationssäkerhetsarbete.

4.12 Bilaga 12: Granskning av kvalitet, effektivitet och brukarnöjdhet inom äldreomsorgen, (2022)

Rekommendationer för socialnämnden att prioritera	
Rekommendation 1	Fortsätta utveckla uppföljningen av verksamheten och säkerställ att upptäckta brister åtgärdas.
Rekommendation 2	Göra en översyn av kommunens hemtjänst, där bland annat ett digitalt planeringssystem införs.
Rekommendation 3	Säkerställa att medarbetare känner till hur de ska ta del av information om hur verksamheten ska utföras, samt efterlever gällande riktlinjer och rutiner.
Rekommendationer för socialnämnden	
Rekommendation 4	Fortsätta jämföra sig med andra kommuner och analysera utvecklingsnyckeltalen i brukarbedömning gällande äldreomsorgen.
Rekommendation 5	Mot bakgrund av att förbättringsarbetet just är påbörjat rekommenderas att nämnden gör en uppföljning inom något år för att säkerställa att verksamheten fortsätter i rätt riktning.

4.13 Bilaga 13: Granskning av kommunens arbetsmiljöarbete, riskbedömning och kommunikation med medarbetarna vid förändring, (2022)

Rekommendation 1	Tydliggöra ansvaret för riskbedömningar och handlingsplaner i redan befintliga styrdokument.
Rekommendation 2	Upprätta ett kommunövergripande styrdokument som tydliggör varför, hur och

Arboga kommun

Uppföljning av fördjupade granskningar 2019 - 2022

2023-03-31

	när riskbedömningar och handlingsplaner ska genomföras.
Rekommendation 3	Säkerställa att uppföljning av föreslagna åtgärder efter en riskbedömning sker på ett ändamålsenligt sätt, exempelvis genom att införa detta som kontrollområde i internkontrollplanerna.